

ЗАБІЙНІ ЯКОСТІ ОВЕЦЬ РІЗНОГО ПОХОДЖЕННЯ

**В.І. Похил, канд. с-г. наук,
О.В. Лесновська**

Дніпропетровський державний аграрний університет

Використання баранів-плідників тексель та олібс на вівцематках асканійської м'ясо-вовнової породи овець позитивно впливає на м'ясну продуктивність отриманого молодняку. Тушки помісних ягнят відрізняються краще вираженням товарним виглядом за рахунок більшої обмускуленості грудного відділу та задньої третини тулуба і рівномірного жирового поливу.

Ключові слова: м'ясна продуктивність, забійні якості, вівці, асканійська м'ясо-вовнова, тексель, олібс.

Постановка проблеми. Виробництво баранини за обсягами посідає четверте місце серед основних видів м'яса, але за темпами приросту на світовому рівні воно поступається тільки м'ясу птиці - 19,9 проти 22,3%. Зростання світового попиту на ягнятину стимулюватимуть її виробництво та підвищення цін, що нині становлять близько 4065-4228 дол./т (на Смітфілдському ринку в Лондоні).

Відродження і подальший розвиток галузі вівчарства в Україні також зумовлюється значним попитом на ягнятину та баранину. На м'ясо баранини сьогодні припадає близько 1,1% виробництва м'яса усіх видів.

Однією з умов збільшення виробництва ягнятину та молоді баранини є реалізація молодняку на м'ясо в ранньому віці. Для цього проводять вирощування та реалізацію ягнят поточного року народження. Така молода баранина має високі поживні й смакові якості. Вона без специфічного присмаку, властивого м'ясу дорослих овець, характеризується підвищеною калорійністю та значним вмістом вітамінів, деяких макро- і мікроелементів, а прошарки жиру між м'язовими волокнами надають їй особливої ніжності та соковитості.

Працями багатьох вчених напрацьовано великий об'єм матеріалів з вивчення м'ясних якостей м'ясо-вовнових порід овець [1,2].

З метою більш ефективної реалізації генетичного потенціалу овець перспективних напрямів продуктивності необхідно налагодити високотехнологічне забезпечення процесів відтворення і вирощування здорового молодняка, масову відгодівлю ягнят з отриманням високоякісного м'яса. Останнім часом для підвищення м'ясних якостей напівтонкорунних овець використовують їх схрещування з інтенсивними м'ясними породами.

Так, за матеріалами досліджень В. Шувасва, І. Солохи [5], основним методом прискороного створення овець м'ясного напрямку є схрещування маток місцевих вовно-м'ясних і м'ясо-вовнових порід з баранами кращих м'ясних порід світового генофонду.

Серед світового генофонду кращими м'ясними якими відрізняються інтенсивні м'ясні породи канадської селекції - тексель та олібс.

Вплив схрещування м'ясо-вовнових порід з баранами-плідниками породи олібс на м'ясні та забійні якості вивчали Задорожня О.М., Похил В.І., Солоха І.М. та інші [2,5]. М'ясну продуктивність помісей, отриманих від схрещування вітчизняних порід з баранами-плідниками тексель, досліджували Владимиров Н.І., Гончаренко Г.М., Котарев В.І., Рамазанов А.Г., Ульянов А.Н. та інші [3,4].

Матеріал та методика досліджень. Експериментальні дослідження проводили на базі ТОВ «Шаролезька вівця» Новомосковського району Дніпропетровської області. В умовах господарства проведено схрещування вівцематок асканійської м'ясо-вовнової породи дніпропетровського типу з баранами-плідниками тексель та олібс. Використовуючи перетворювальне схрещування, отримали помісей другого покоління за породою тексель та олібс, які в подальшому розводили «в собі».

Вивчення м'ясної продуктивності проводили за результатами контрольної забою баранчиків у 8-місячному віці (по 3 голови з кожної групи) за методикою ВІТа (1978). При цьому враховували живу масу після 24-годинної голодної витримки і результати первинної обробки туш. Рівень годівлі складав 6,5 ц к.од. на рік.

Результати досліджень. Формування м'ясної продуктивності овець, їх інтенсивний ріст і розвиток спостерігається до 8-9-місячного віку. Починаючи з 9-місячного віку, за даними багатьох вчених спостерігається швидке накопичення жирової тканини за рахунок підшкірної жирової клітковини і внутрішньочеревного відкладення.

Найбільш оптимальний період розвитку і накопичення цінної частини туші - м'язової тканини - у м'ясо-вовнових порід припиняється в 7 місяців. В цей період можна одержувати

високоякісну ягнятину при відносно найменших затратах кормових ресурсів, зменшуючи при цьому собівартість продукції.

Важливими показниками рівня м'ясної продуктивності овець є зажиттєва оцінка м'ясних якостей тварин в співставленні з результатами їх забою. Оцінка живої маси овець має позитивний зв'язок з масою туші та деякими іншими ознаками м'ясності. Передзабійну масу визначають зважуванням з точністю до 0,01кг кожної тварини перед забоєм після 24-годинної витримки без корму.

Нами проведено аналіз м'ясної продуктивності овець різних генотипів (табл. 1).

За результатами визначення передзабійної маси нами встановлена вірогідна перевага помісного поголів'я над чистопородними однолітками. Так, помісні баранці по текселю переважали помісне поголів'я по олібсу на 4,3%, а чистопородних АМД – на 7,7%.

Таблиця 1. Забійні якості піддослідних баранчиків різних генотипів

Показник	Генотип		
	АМД	F ₂ T	F ₂ O
Маса, кг:			
- передзабійна	44,3±0,61	47,7±0,83	46,2±0,91
- туші охолодженої	20,1±0,38	23,5±0,52	21,9±0,45
- внутрішнього жиру	0,62±0,070	0,62±0,074	0,64±0,103
- забійна	20,7±0,34	24,1±0,59	22,5±0,45
Вихід, %:			
- туші	45,4	49,3	47,4
- забійний	46,7	50,5	48,7

За збільшенням передзабійної маси не можна визначити ступінь розвитку м'ясної продуктивності поголів'я, адже передзабійна маса вказує на скільки збільшилася маса, а не за рахунок яких тканин відбулося це збільшення. Так, окрім цінної їстівної частини туші, до складу живої маси входять малоцінні в харчовому відношенні частини тіла, такі, як субпродукти, кров, голова, кишечник, і нехарчові частини – овчина, кості, хімус тощо.

Найбільш об'єктивними показниками, які характеризують м'ясну продуктивність, являється забійна маса та забійний вихід. За даними багатьох вчених [1,3,4] встановлено, що залежно від напряму продуктивності овець забійний вихід коливається в межах

35-60 % і залежить від статі, віку, породи, вгодованості тварин, а також кількості народжених ягнят.

За нашими даними забійна маса помісних баранчиків по текселю і олібсу склала 50,5 і 48,7% від передзабійної відповідно. У чистопородних баранчиків АМД цей показник склав лише 46,7%.

Помісний молодняк по олібсу за забійними якостями помітно перевищував своїх чистопородних одноліток АМД, поступаючись при цьому баранчикам по текселю. Так, помісні баранці по олібсу за забійною масою перевищують чистопородних одноліток АМД на 8,7%, за масою туші – на 9,0%.

В цілому слід зазначити, що туші всіх забитих баранців мали добре розвинену м'язову тканину і достатньо виражене рівномірне відкладення підшкірного жиру та були віднесені до першої категорії за вгодованістю згідно ГОСТу 7596-81. В той же час для молодняку породи олібс і помісей характерні добре розвинені м'язи, краще виражені жирові відкладення по всій поверхні тушок.

Висновки. Використання баранів-плідників породи тексель та олібс на вівцематках асканійської м'ясо-вовнової породи овець позитивно вплинуло на м'ясну продуктивність та її якісні характеристики. Тушки помісних ягнят відрізнялися краще вираженим товарним виглядом за рахунок більшої обмускуленості грудного відділу та задньої третини тулуба, мали м'ясо з більш вираженими прожилками внутрішнього жиру, що нагадує мармуровий візерунок, а також відповідає вимогам міжнародних стандартів.

Список використаної літератури

1. Абонеев В.В., Суков А.И. Мясная продуктивность молодняка овец в зависимости от его происхождения и возраста отъема от маток. // Овцы, козы, шерстяное дело. – 2007, №4. – С. 39-43.

2. Задорожня О.М., Похил В.І. Порівняльна характеристика м'ясних якостей овець різних генотипів // Вісник аграрної науки. - 2005. – № 5. С. 38-39.

3. Касенов Т.К., Жумадиллаев Н.К. и др. Мясная продуктивность молодняка овец казахской тонкорунной породы и ее помесей разной кровности и возраста. // Овцы, козы, шерстяное дело. – 2009, №1. – С. 36-39.

4. Котарев В.И., Рамазанов А.Г. и др. Рост и мясная продуктивность молодняка овец русской длинношерстной породы и ее помесей с баранами тексель. // Овцы, козы, шерстяное дело. – 2007, №1. – С. 39-41.

5. Шуваев В., Солоха І. Використання баранів м'ясної породи олібс – результативність їх поєднання з матками дніпропетровського типу асканійської м'ясо-вовнової породи. // Тваринництво України. – 2007. - №5. – С. 19-22.